

Kunst houdt een engagement in, dat niet los staat van je leven. Dat engagement zie je in Vlaanderen niet: je ziet enkel een vrijblijvendheid en middelmatigheid, een afwachtende houding, i.p.v. de onrust van de verbeelding. Ook in de school vind je vaak zo weinig van de gedrevenheid terug. Vorig jaar was er ook zo'n afwachtende houding van wat wij hun zouden kunnen bieden, een totaal gebrek aan motivatie. We hebben het hele jaar buiten-

Leerlingen oefenen o.l.v. Senne Rouffaer, Conservatorium Brussel - Foto Herman Sorgeloos

gezet.

Je krijgt zo weinig mensen die een wereld willen veroveren. Enkel dat ellendige voordrachtsyndroom, dat is eeuwig."

Facts and Figures

Adres: Koninklijk Muziekconservatorium Brussel, Regentschapsstraat 30, 1000 Brussel. Tel. 02/513.45.87.

Lesgevers: Senne Rouffaer, Peter Rouffaer, Jan Devos (toneelspel); Mimi Crombecq (bewegingsleer); Toon Brouwers (toneelgeschiedenis); Henri Bogaert, E. Eelen (fonetica en dictie); Roland Bolliger (gevechtstechniek).

Lesuren: ca. 30 u per week.

Toelatingsexamens: in juli en september. Van de 30 à 40 kandidaten beginnen er 7 à 8 aan het eerste jaar. Gemiddeld 3 studenten studeren af.

Eilanden

Wat valt er zoal af te leiden uit deze rondgang langs de Vlaamse acteer-scholen, terwijl je luistert naar soms vage omschrijvingen, tastende intentieverklaringen? Opvallend is dat de toneelopleiding zich, zoals alle theateractiviteiten, op eilanden afspeelt. Behalve de openbare examens (die toch ook niet zo openbaar zijn) is er weinig doorstroming naar de buitenwacht. Er is een gebrek aan informatie voor de kandidaat-leerlingen en dat gaat van simpele dingen (b.v. dat er toelatingsexamens zijn in juli) tot meer fundamentele (aanpak en accenten in de opleiding). Er is eveneens een ge-

brek aan informatie tussen de scholen onderling, iedereen veegt voor de eigen deur, terwijl een uitwisseling over structureel-administratieve toestanden, inherent aan de "cohabitation" met de muziekafdelingen, eventueel zou kunnen bijdragen tot de afschaffing van een aantal anomalieën. Ook een inhoudelijke uitwisseling, zoals in Duitsland waar er sinds 1973 een jaarlijks *Schauspiel-schultreffen* is met workshops, klasdemonstraties, discussies, zou leerrijk kunnen zijn, zowel voor de profilering van de eigen opleiding als naar de kandidaat-studenten toe. Vroeger bestond er nog een gemeenschappelijke examencommissie die de eindexamens van de drie conservatoria en de Studio beoordeelde, maar ook dat orgaan werd, onder druk van één school, afgeschaft.

Zijn er ook conclusies te trekken in verband met aanpak en methode? Gevraagd naar hun methode, reageren de woordvoerders van de drie scholen heel voorzichtig. Ik had de indruk dat men eerder afwijzend reageerde op theorievorming in verband met roltekstanalyse, dramaturgie, verschillende methodes van rolopbouw. Dora van der Groen benadrukte het zoeken naar een eigen methode, daarbij wel puttend uit verschillende visies die een eigentijdse vertaling krijgen: "Er moet een parcours gemaakt worden waar de paardjes over moeten, maar de hindernissen bepalen we zelf." Ook Senne Rouffaer wantrouwt een strakke methodische benadering: "Alles wat een acteur doet, is verbonden met de rijkdom van het menselijk fenomeen. Ik denk dat al die verschillende 'theorieën' allemaal op hetzelfde neerkomen, allemaal een aspect van hetzelfde belichten. Maar daaruit is geen alleen-zaligmakende methode te lichten." In dezelfde adem noemt hij toch ook Stanislawski waarmee het Brussels programma de meeste affiniteiten heeft. Jef Demedts houdt het bij de grootste openheid waarmee acteurs benaderd moeten worden en verwijst naar de cursus geschiedenis van het spel, waar de verschillende speltheorieën aan bod komen.

Ook Peter Lackner, die de acteeropleiding in Duitsland onderzocht, concludeert dat "de methode van een student uit de ontelbare deductieve en inductieve leerervaringen ontwikkeld wordt. Daaruit wordt een beperkt aantal bewust en onbewust waargenomen, gekozen en in de acteer methode geïntegreerd. Daarom wordt de methode die de student naar het beroep meeneemt, eerder door zijn persoonlijkheid dan door het karakter van de school bepaald." (5) Voorwaarde is hier

dat de leerervaringen inderdaad ontelbaar zijn, en daarvoor lijkt mij drie jaar te kort.

En dan is er nog het financiële hoofdstuk. Vergeleken met de mid-delen van de Studio (uiteeraard een grotere school, maar ook een ander betoelagingsstelsel) zijn de conservatoria karig bedeed. Er is geen geld om serieus alle aspecten van een productie aan bod te laten komen, er is geen geld om interessante gastdocenten uit te nodigen. De behuizing is nog steeds afgestemd op het 19de-eeuws programma. In Antwerpen (de Singel) zijn er voor de drie jaren toneel slechts twee lokalen; de studenten moeten er oefenen op de trappen, in de kelder en bij mekaar thuis. In Gent waren er twee lokalen, daarvan is er één tot toiletten verbouwd; voorts wordt er gewerkt met het gedrum en het geschetter van de muziekafdeling. In Brussel hebben de studenten tijdens de winter twee weken gestaakt om de verwarming te laten herstellen; het huis is vervallen en men moet er volgend jaar uit.

En of men de middelen dan niet beter zou bundelen? Eén acteer-school (waar de Studio naar streeft) vindt men alleszins te weinig; er moet artistieke concurrentie zijn, er moet keuze zijn. Twee of drie scholen in plaats van de huidige vier lijkt haalbaar. Maar vooraleer van het ministerie uit eventueel maatregelen in die richting opgelegd worden, lijkt een grondig overleg noodzakelijk, ook vanuit de voordelen van het huidige systeem: het grotere engagement van een klein team, de praktische keuzemogelijkheid en de zeer persoonlijke begeleiding van de student.

Luk Van den Dries

- (1) Zie Mieke De Jaeger, *De geschiedenis van het toneelonderwijs in Vlaanderen sinds 1860*, ongepubliceerde verhandeling, Gent, 1984.
- (2) Zie Peter Lackner, *Schauspielerausbildung an den öffentlichen Theaterschulen der Bundesrepublik Deutschland*, Peter Lang, Frankfurt-a.-M./Bern/New York, 1985.
- (3) Agnes Schoch, *Was hat das mit mir zu tun?* in *Theater Heute*, 10/81, p. 56.
- (4) Over de visie van Herman Teirlinck bij de oprichting van de Studio, zie *Etcetera* nr. 12, p. 21.
- (5) Peter Lackner, op. cit., p. 212.